

Lessen geleerd, nu aan 't werk!

*Arbeidsparticipatie statushouders in
Zuidwest-Nederland in data en verhalen*

**VluchtelingenWerk
Nederland**

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Milad Soweidi - Meedoen	4
Wat werkt als het gaat over werk?	7
Sameer Adgoij - Eer en trots	8
VIP	10
Rana Mkhebyer - Denken in mogelijkheden	11
VIP project - factsheet	13
Madiyah Shikh Mousa - Kwaliteiten in kaart	14
Samen op pad naar de arbeidsmarkt	16
Faris Osman - Sassenheimer	17
GRIP op Werk	19
Amir Ezzat Naal - Zorg en spelen	20
GRIP project - factsheet	23
Rami Arselan - Taal is de basis	24
Lessen	26
We blijven werken aan werk	27

Verhalen en foto's: Jente van Haften

Foto's (omslag, p7, p10, p19, p27): Goedele Monnems

Foto p3: Patrick Post

Data analyse: Alaa Khalefeh

Vormgeving: Ivo Mulder, Studio Stennis

November 2020

Voorwoord

Stapje voor stapje, met vallen en opstaan, procent voor procent

Het CBS Asiel en Integratie volgt periodiek de maatschappelijke positie van statushouders die in 2014 een verblijfsvergunning hebben gekregen. In de meest recente publicatie is opnieuw een lichte stijging van de arbeidsdeelname te zien. Na vierenhalf jaar heeft 38 procent van alle 18- tot 65-jarige statushouders een baan.

38 procent... Je zou daar heel kritisch naar kunnen kijken of flauw-cynisch op kunnen reageren. Maar dat doet absoluut geen recht aan al die statushouders die zo hun best doen hier een baan te vinden. Ondanks de tegenwind die ze ervaren, ondanks de hobbels op de weg, de valkuilen, de vele eisen die soms zo onrechtvaardig lijken, de frustratie.

Absolute stimulans

Het doet ook geen recht aan alle inspanningen van al die arbeidscoaches en andere betrokkenen die ervoor zorgen dat dit percentage al jarenlang gestaag stijgt. Die zij aan zij met hun cliënten over hobbels heen klauteren en uit valkuilen opkrabbelen. Met eindeloos geduld en rugzakken vol positiviteit op weg naar die zo gewenste baan, of naar mooi, waardevol vrijwilligerswerk. Omdat werk voor nieuwkomers zo belangrijk is en aantoonbaar een absolute stimulans vormt in het integratieproces.

Doorzettingsvermogen

Elk procentje meer kost oneindig veel geduld en doorzettingsvermogen. Ik ben zo ongelooflijk trots op de werkende en werkzoekende cliënten, en op onze arbeidscoaches die de afstand van statushouders tot de arbeidsmarkt helpen overbruggen. Ik ben ook echt trots op de successen die we hebben geboekt met onze projecten VIP en GRIP op Werk, waar we in dit boekje heel mooie voorbeelden van delen. Lees over de 28-jarige Milad die in Iran wiskunde en natuurkunde studeerde. Dat diploma werd hier op havo-niveau ingeschat. 'Ik moest hier echt opnieuw beginnen. Ik ben jong en sterk en wil niet van een uitkering leven. Ik wil niks liever dan me nuttig maken, ik heb al te lang aan de zijlijn gestaan', zegt hij in een van de prachtige interviews.

Droombaan

In een ander interview vertelt Madiha, die in Syrië tandartsassistente was, over de hobbels op haar weg richting werk. En de steun die ze onderweg van arbeidscoach Marina kreeg: 'Ik belde vaak naar vacatures, maar er was steeds iets wat niet klopte. Dan weer waren de tijden niet te rijmen met de schooltijden van de kinderen. Dan weer sprak ik de taal onvoldoende. Ik piekerde veel, ik miste het echt om iets voor mezelf te doen. Niet voor de kinderen of mijn man, maar gewoon alleen voor mezelf.' En toen kwam het telefoontje van Marina die een droombaan had gevonden.

Dat zijn toch verhalen om trots op te zijn? Dat onze arbeidscoaches zoveel voor die ander kunnen betekenen. Dat ze doorslaggevend zijn.

Mooiere toekomst.

We maken er bij VluchtelingenWerk werk van. We doen wat we kunnen op het gebied van arbeidsparticipatie en dat blijven we in 2021 absoluut doen. Bijvoorbeeld met de Werkhelpdesk die we medio 2020 zijn gestart en waar we met de lessen van het (VIP- en GRIP-)verleden met vertrouwen aan een mooiere toekomst gaan werken. Stapje voor stapje, met vallen en opstaan, procent voor procent.

Mirjam Huisman

Directeur – bestuurder

VluchtelingenWerk Zuidwest-Nederland

Milad Soweidi

Meedoen

Vijf jaar geleden kwam Milad Soweidi (28 jaar) naar Nederland. Hij verliet zijn vaderland, Iran, om te ontsnappen aan zijn gedwongen dienstplicht. Twee jaar vocht hij, tegen Irak en IS. Met gevaar voor eigen leven, maar met zijn ogen gericht op vrijheid en vrede vertrok hij naar Turkije. Al snel werd duidelijk dat terugkeren geen optie was. Zijn broer werd opgepakt en ook de rest van zijn familie werd bedreigd. Dus trok Milad verder. Naar Griekenland en via omzwervingen door Macedonië en Servië uiteindelijk naar Nederland.

Een maand was Milad onderweg. In december 2015 arriveerde hij in Ter Apel. Zijn reis ging verder, via Gilze naar Leersum en Almere om uiteindelijk eind 2017 zijn verblijfsvergunning te ontvangen en in Den Haag terecht te komen. Een nieuw begin dat Milad met beide handen aanpakt.

Van start

Milad: "De eerste twee jaar van omzwerven in Nederland kon ik weinig meer dan eten en slapen, maar toen ik mijn vergunning kreeg, ben ik gelijk gestart met een taal cursus. En ik ben al vrij vlot gestart met een opleiding tot verkoopmedewerker. De studie Wiskunde en Natuurkunde die ik in Iran volgde, werd hier op HAVO-niveau ingeschat, dus ik moest echt opnieuw beginnen. Maar ik wil niks liever dan me nuttig maken. Ik ben jong en sterk en wil niet van een uitkering leven."

- "Ik wil me nuttig maken. Ik heb lang genoeg aan de zijlijn gestaan." -

Milad greep alle hulp die hij krijgen kon met beide handen aan. Zijn taalcoach was een ware steun en ook de begeleiding die hij via de gemeente kreeg heeft hij hoog zitten. Daarnaast volgde Milad in 2017 en 2018 het project Vluchtelingen Investeren in Participeren (VIP). "VIP hielp mij mijn doelen helder te krijgen en heel praktisch volgde ik sollicitatietrainingen en maakte samen met mijn arbeidscoach een actieplan." Het helpt Milad verder. Hij vond een baan bij een grote supermarkt, had leuke collega's en werkte hard, ook tijdens Corona toen andere collega's wegbleven. Toch werd Milads contract niet verlengd; met zijn 28 jaar is hij een dure kracht voor de supermarkt.

- "VIP hielp mij mijn doelen helder te krijgen." -

Meedoen

Milad is nu van plan een nieuwe opleiding te starten, want een treetje hoger wil hij sowieso. Een opleiding in de ICT, waarbij hij vier dagen werkt en een dag naar school gaat is het idee, maar de zoektocht naar een stageplek blijkt lastig.

"Met alle inspanning spreek ik de taal natuurlijk nog niet vloeiend. Mocht het niet lukken dan start ik met een fulltime opleiding, maar dat heeft niet mijn voorkeur. In de praktijk leer je toch het meest, zeker als het om de Nederlandse taal en cultuur gaat. En dat kan me niet snel genoeg gaan. Ik heb genoeg aan de zijlijn gestaan en wil zo graag weer meedoen."

Milads doelen zijn helder: een goede baan bij een groot bedrijf of liever nog: een eigen bedrijf. "Een goede basis voor een mooie toekomst. In Iran had ik het zo goed; een eigen huis, auto en leuke baan. Dat wil ik terug en dan misschien trouwen en een gezin stichten."

- "Taal en contact zijn de sleutels" -

Milad zet door tot het zover is. Hij gaat verder met VIP en is dagelijks te vinden in het taalcafé in de Haagse bibliotheek. Hij oefent met zijn taalmaatje, kijkt volop Nederlandse televisie en luistert naar Nederlandstalige muziek. "Taal en een netwerk zijn de sleutels", aldus Milad. "Ik leg gelukkig makkelijk contact en doe dat ook bewust. Door oefening in de praktijk kom ik verder."

Taal huis

Den Haag

OPENINGSTIJDEN

Wij zijn er
maandag
dinsdag
woensdag
donderdag
vrijdag
zaterdag
zondag

TAALHUIS

helpen op:
17.00 uur
18.00 uur
19.00 uur
19.30 uur
20.00 uur
21.00 uur
22.00 uur

Les 1

**Een netwerk is heel belangrijk.
Leg contact, spreek mensen aan,
leg ze uit wat je doelen zijn.
En pak alle hulp met beide
handen aan.**

Wat werkt als het gaat over werk?

Wat vinden statushouders die eerder deelnamen aan onze arbeidsparticipatie-trajecten VIP en GRIP op Werk van de begeleiding die zij kregen. Hoe is dat gegaan? Hoe kijken ze daar op terug?

Wat zijn de elementen in de dienstverlening van VluchtelingenWerk Zuidwest-Nederland die zij doorslaggevend vinden? Wat herkennen zij zelf als een onmisbaar element of belangrijke voorwaarde?

Aandacht

We vroegen zeven deelnemers naar hun verhaal en haalden er onze lessen uit. Wat heeft gewerkt en waar moeten we aandacht aan blijven besteden?

Zoals de les die we uit het verhaal van Milad konden halen:

“Een netwerk is heel belangrijk. Leg contact, spreek mensen aan, leg ze uit wat je doelen zijn. En pak alle hulp met beide handen aan.”

Dit is een les voor onze organisatie, voor onze medewerkers en voor statushouders. Hier ligt voor allen een rol, we kunnen allemaal helpen. Zo kan de arbeidscoach van Milad hem toegang tot zijn netwerk geven en hem helpen zijn eigen netwerk in Nederland op te bouwen.

Maatwerk

7 mensen, 7 verhalen, 7 lessen...

Verskillende achtergronden, verschillende uitgangspunten, verschillende verlangens. En dus is persoonlijke aandacht en maatwerk nodig. Dat weten onze arbeidscoaches als geen ander!

Lees na het verhaal van Milad ook het verhaal van de overige VIP-deelnemers: Rami, Rana (beiden Den Haag), Faris (Teylingen) en Madih (Goes) en van GRIP-deelnemers: Amir en Sameer (Rotterdam). En leer met ons van de lessen die deze geïnterviewden ons meegeven!

Sameer Adgoij

Eer en trots

Sameer Adgoij (42) mag dan Eritreeër zijn, hij is er nog nooit 'echt' geweest, zegt hij. Zijn ouders vluchtten tijdens de burgeroorlog in Eritrea (1976-1991) naar Saoedi-Arabië. Daar groeide Sameer op, ging naar school en vond uiteindelijk werk als datakabelmonteur, had vrienden met wie hij de waterpijp rookte, voetbalde veel in zijn vrije tijd en verdiende lekker. Het leven was een tijd heel goed.

Tot hij in conflict kwam met zijn baas. Die steunde het Saoedische regime dat medeverantwoordelijk was voor slachtoffers in Jemen. Daar sprak Sameer zijn baas op aan en uiteindelijk liep het conflict zo hoog op dat Sameer moest vluchten. Sameer: "Volgens de Arabische wet was ik zijn slaaf. Hij kon me terugsturen naar Eritrea, waar ik mijn leven niet zeker was, en dreigde daar ook mee. In 2016 kwam Sameer naar Nederland.

- "Ik heb veel gehad aan de één op een begeleiding door mijn jobcoach" -

Snel resultaat

Na enkele dagen detentie op Schiphol kon Sameer al snel naar een AZC in Dronten. Binnen een maand had hij een verblijfsvergunning en kreeg hij een fijn appartement in Rotterdam toegewezen. Sameer wilde graag aan de slag. Dat lukte snel. Al binnen twee maanden, nadat hij begon met het project GRIP op Werk.

"Ik heb heel veel gehad aan mijn begeleider Sarien van GRIP. Elke twee weken zaten we bij elkaar. We namen mijn CV door en keken naar de mogelijkheden. Mijn achtergrond had ik mee, want Nederland heeft gelukkig behoefte aan monteurs." Sameer kon daarom al snel aan de slag via een uitzendbureau en kwam zo bij verschillende bedrijven terecht. Helaas leidde dat niet tot een contract. "Ik had geen rijbewijs, dat was een probleem. En ik sprak de Nederlandse taal onvoldoende."

- "Mijn werk is mijn eer en trots" -

Sameer nam rijlessen en op advies van Sarien zette hij op zijn CV ' bezig met het behalen van mijn rijbewijs' in plaats van 'geen rijbewijs'. Vervolgens bracht Sarien hem in contact met een vrouw met een groot netwerk onder bedrijven in Rotterdam en zij regelde in april 2019 een gesprek met NETS. "Dat was gelijk echt een leuk gesprek. Dat ik nog niet zo goed Nederlands sprak, was voor NETS geen probleem. Binnen een week had ik mijn contract."

Veel geleerd

Soms heeft Sameer nog hulp nodig als hij bepaalde termen niet kent. "Een torx schroevendraaier bijvoorbeeld, ik had geen idee wat dat was." Langzaam maar zeker beheerst Sameer ook het technisch jargon in het Nederlands steeds beter. Zijn werk betekent veel voor hem: "Mijn werk is mijn eer en trots."

Je stelt echt iets voor als je een salaris krijgt en belasting betaalt en zo kunt bijdragen aan de samenleving."

Sameer vindt dan ook dat nieuwkomers meer hebben aan de praktijk dan aan een inburgeringscursus. "Tijdens die cursus kreeg ik het vak 'Kennis van de Nederlandse Maatschappij, maar aan die kennis heb ik nog nooit iets gehad. Aan werk of vrijwilligerswerk heb je veel meer. Je kunt dan meteen meedoen en leert heel veel over hoe Nederlanders met elkaar omgaan. Ook de begeleiding door mijn arbeidscoach heeft me veel geleerd op dat gebied. Daarom vind ik GRIP ook zo'n goed programma. Het legt de basis voor alle belangrijke vervolgstappen en zorgt echt voor versnelling van het proces richting een baan."

- "Van (vrijwilligers)werk leer je meer dan van een inburgeringscursus" -

Langzaam maar zeker begint de droom die Sameer in Saoedi-Arabië had weer boven te komen: een huis kopen, een vrouw trouwen en een gezin stichten. "Soms ben ik nog verdrietig om alles wat ik ben verloren. Voor de coronacrisis ging ik vaak naar het taalcafé en ontmoette er nieuwe mensen. Dat vond ik echt leuk, maar corona heeft het moeilijker gemaakt. Maar als ik een leuke vrouw zie, stap ik nog steeds op haar af om een praatje te maken."

Les 2

Eén op één begeleiding is heel waardevol. Het zorgt voor maatwerk en helpt bij het uitstippelen van het juiste pad.

VIP

VIP staat voor Vluchtelingen Investeren in Participeren. Het is een methodiek die ontwikkeld is door VluchtelingenWerk om vluchtelingen te ondersteunen bij het voorbereiden, vinden en behouden van werk dat bij hen past.

VIP is opgebouwd uit drie pijlers die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn:

1. Groepstraining

In de groepstraining leren de deelnemer kerncompetenties die nodig zijn om 'arbeidsfit' te worden, zoals weten welk werk bij je past, jezelf presenteren en solliciteren.

2. Individuele begeleiding

Iedere deelnemer krijgt een persoonlijke, vrijwillige, arbeidscoach. De deelnemer en coach werken samen aan persoonlijke doelen en het realiseren van een individueel stappenplan. Ook begeleidt de coach de deelnemer tijdens stage of (vrijwilligers)werk.

3. Het opdoen van praktijkervaring

Door aan de slag te zijn op de werkvloer leren deelnemers meer over de Nederlandse bedrijfscultuur, de vaktaal en kunnen zij relevante werkervaring op doen.

Deze drie pijlers versterken elkaar en zorgen ervoor dat de deelnemer in een relatief korte periode arbeidsfit wordt. Deelnemers zijn beter toegerust en hebben een realistischer beeld over hun arbeidsmarktperspectief. Zij maken daardoor betere loopbaankeuzes en dit vergroot hun kansen op werk.

Individueel stappenplan

Ruim 65 arbeidscoaches zijn voor VluchtelingenWerk Zuidwest-Nederland actief geweest in de begeleiding van VIP deelnemers. Zij hielpen de deelnemers bij hun oriëntatie op de Nederlandse arbeidsmarkt, stelden samen met de deelnemer een CV op en een individueel stappenplan en zetten hun netwerk in om deelnemers te helpen aan een werkervaringsplek. Arbeidscoaches worden ingewerkt en opgeleid in de speciaal door VluchtelingenWerk ontwikkelde leerlijn arbeidsparticipatie.

Het VIP project heeft plaatsgevonden in de volgende gemeenten: Den Haag, Goes, Gorinchem, Gouda, Hellevoetsluis, Leidschendam, Lisse/Hillegom, Middelburg, Middelharnis, Noordwijk, Sassenheim, Spijkenisse, Rotterdam en Teylingen

264 deelnemers

Het VIP project is, dankzij subsidie van AMIF en de RABO Foundation, uitgevoerd tussen 2018 en 2020. Landelijk hebben 1545 deelnemers meegedaan.

Bij VluchtelingenWerk Zuidwest-Nederland zijn er 22 VIP groepen geweest, waaraan 264 deelnemers hebben deelgenomen.

Rana Mkhebyer

Denken in mogelijkheden

Rana Mkhebyer (33 jaar) woont sinds tweeëneenhalf jaar in Den Haag. Vier jaar geleden kwam ze vanuit Syrië naar Nederland. In haar woonplaats Damascus werkte ze als begeleidster in de kinderopvang. Vijf dagen per week. Ze verdiende niet veel, maar het was genoeg en ze had het naar haar zin.

Toen de oorlog uitbrak, werd het leven in Syrië moeilijk. Het was niet veilig, het werk stopte en er was geen geld. Rana vluchtte via Turkije en Griekenland richting Nederland. Op zoek naar een veilige plek en een betere toekomst. Via AZC's in Ter Apel, Budel, Arnhem en Rotterdam kwam ze uiteindelijk in Den Haag terecht. Ze heeft een verblijfvergunning en een fijne woning nu. En ze heeft werk, maar niet in de kinderopvang.

Denken in mogelijkheden

Rana: "Ik heb in Syrië altijd met veel plezier met kinderen gewerkt, maar hier in Nederland is dat lastig. Mijn kennis van de taal is nog niet goed genoeg. Bovendien moet ik nog een jaar een opleiding volgen, waarvoor ik geen vergoeding krijg omdat ik de dertig gepasseerd ben. Vorig jaar heb ik wel zeven maanden stage gelopen bij een kinderdagverblijf.

Tess, de arbeidscoach die ik via VIP kreeg, heeft me daarbij geholpen. Het werk was erg leuk, maar ik kan nog niet op het gewenste niveau meedraaien. Dus ik richt me nu op wat wel mogelijk is."

- "Ik richt me op wat er wel mogelijk is" -

Sinds vorige maand heeft Rana dan ook een baan bij een winkel, vlak bij haar om de hoek. Ook deze baan vloeide voort uit een stage.

Rana: "Ik liep stage in een kleine supermarkt en heb daar veel ervaring opgedaan met kassawerk en ik vond het werk leuk. Het contact met mensen, het bezig zijn; dat is vele malen beter dan thuis zitten."

Contact en kwaliteiten

Voorlopig werkt Rana twintig uur per week. "Met mijn taalcursus en het studeren voor mijn inburgeringsexamen is het best druk nu.

Vooral het oefenen van de taal vraagt veel energie, aldus Rana. "Ik was ontzettend blij met de taalcoach die ik via VluchtelingenWerk kreeg, maar officieel hield dat traject na zes maanden op. Gelukkig is mijn coach, Tamara, nog steeds betrokken en wil ze met me blijven oefenen. Elke zondag spreken we afsamen met nog vier Nederlandse vrouwen. Dan drinken we koffie en kletsen we. Dat heb ik echt nodig, want de Nederlandse taal is zo moeilijk. Ik kan er alle hulp bij gebruiken. Zeker nu corona het moeilijk maakt om met mensen in contact te blijven."

- "VIP heeft me geholpen mijn kwaliteiten helder te stellen" -

Het VIP-traject heeft Rana goed geholpen om haar kwaliteiten helder te stellen. "Dat ik op tijd kom, hard kan werken en collegiaal ben bijvoorbeeld. Het hielp mij om erachter te komen welk werk er - buiten de kinderopvang - nog meer bij mij past." Ook noemt Rana Tess, haar arbeidscoach die haar hielp bij het vinden van stages en haar - evenals haar taalcoach - leerde over de Nederlandse cultuur en gewoontes. Rana: "Dat Nederlanders gewoon zeggen wat ze denken bijvoorbeeld. In Syrië zijn we toch wat indirecter en bescheidener van aard. En er zijn echt onderwerpen waar je niet makkelijk naar vraagt of over praat. Dat is echt iets waar ik aan moest wennen."

- "Ik ben blij met hoe het nu gaat en zet stap voor stap" -

Stap voor stap

Hoewel Rana ooit echt wel weer aan de slag zou willen in de kinderopvang, geeft ze aan dat het werk in de winkel voor nu het beste bij haar past. "Ik ben blij zo en zet stap voor stap." Als je haar vraagt waar ze over vijf jaar zou willen staan, zegt ze: "Ik zou dan graag de Nederlandse nationaliteit hebben. Ik zou mijn familie willen weerzien op een veilige plek. En ik hoop dat ik dan goed werk heb. Werk dat bij mij past; actief, in de praktijk en niet saai. En bovenal hoop ik zelfstandig te zijn en mijn eigen geld te verdienen. Ik wil niet afhankelijk zijn van een uitkering en geen verantwoording meer hoeven af te leggen aan de gemeente of een andere instantie. Dat bezorgt me echt veel spanning."

Les 3

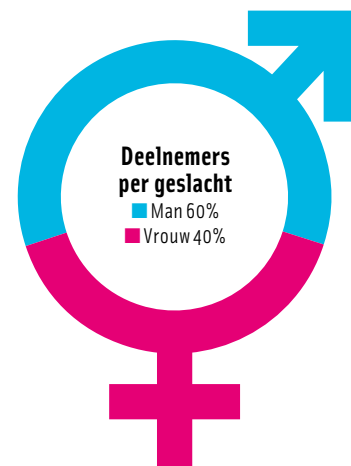
**Kijk naar wat wel kan,
denken in mogelijkheden
biedt perspectief.**

Factsheet

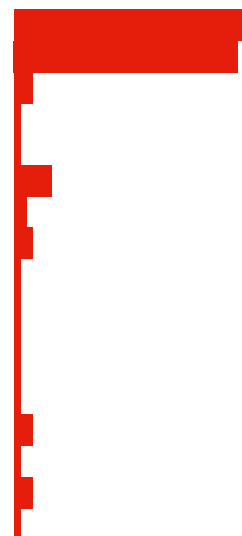

Totaal aantal deelnemers **264**, aantal respondenten **103**

(telefonisch onderzoek in juni, juli en augustus 2020)

Syrië 38
Eritrea 36
Afghanistan 3
Egypte 1
Irak 1
Iran 6
Oeganda 2
Staatloos 3
Armenië 1
China 1
Ethiopië 1
Nigeria 1
Pakistan 1
Soedan 3
Sri Lanka 1
Onbekend 3
Turkije 1

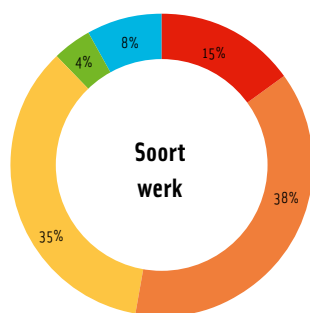
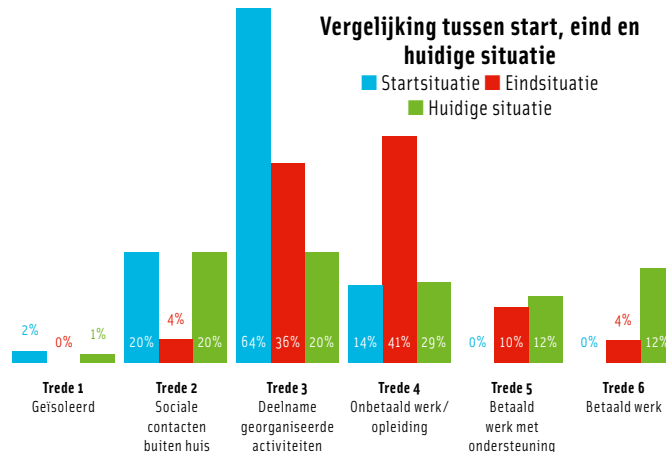

48%

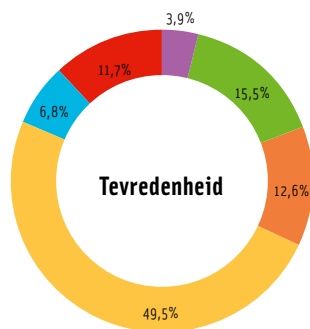
van de deelnemers
is na afloop van het
VIP project een trede
omhoog gegaan.

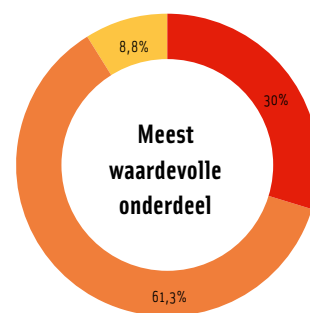
Vergelijking tussen start, eind en huidige situatie

- Opleiding
- Vrijwilligerswerk of ander onbetaald werk
- Tijdelijk parttime contract
- Tijdelijk 0-uren contract
- Tijdelijk fulltime contract

- Het is volledig te danken aan VIP
- Ik heb veel te danken aan VIP
- VIP heeft dit grotendeels mogelijk gemaakt
- VIP heeft mij een beetje geholpen
- VIP heeft mij niet geholpen
- NVT/Blank

- Coaching
- Training
- Werkervaring

Madiah Shikh Mousa

Kwaliteiten in kaart

"Als de oorlog niet was uitgebroken, was ik nooit gevlucht," zegt Madiah Shikh Mousa (33). "We hadden een heerlijk leven." Ze woonde in Aleppo en werkte er als tandartsassistente. Haar man Shiyar was meubelstoffeerder. Samen kregen ze dochters Hanan en Hayfat. Vaak bezochten ze hun vakantiehuis en hun familie in Afrin, een dorp tussen Aleppo en Turkije. Toen de kinderen de leeftijd hadden om naar school te gaan, begon de oorlog en kwamen school en werk stil te liggen.

Ze vertrokken naar Afrin en leefden daar twee jaar van het land, maar voor Shiyar dreigde het leger. Niet alleen Assads troepen eisten zijn steun, ook het Koerdisch verzet, de bevolkingsgroep waar Madiah en Shiyar toe behoren. Ze verkochten al hun olijfbomen en Shiyar ondernam via diverse mensensmokkelaars de zeer gevaarlijke tocht naar Nederland.

- "Als de oorlog niet was uitgebroken, was ik nooit gevlucht" -

Plusklas

Via gezinshereniging voegden Madiah en hun dochters zich in juli 2015 bij hem. Inmiddels is het gezin geland in een eengezinswoning in Goes en gaat hun derde dochter, Liana, alweer naar school. "Ze doen het heel goed," vertelt Madiah trots. "Ze zitten in de plusklas."

Zowel zij als Shiyar zijn aan het werk. "Ik werk bij Het Landgoed in Rijckholt, dat is een verzorgingstehuis voor ouderen," vertelt Madiah. "Ik maak schoon, doe de was en de strijk, alles wat nodig is en waar ze behoefte aan hebben. Soms is dat ook gewoon even een praatje met de bewoners."

- "Ik miste het om iets voor mezelf te doen" -

Handen en voeten

Voor ze daar aan de slag kon, was Madiah best even aan het zoeken. "Ik was verlegen en had nauwelijks werkervaring. Ik heb alleen de middelbare school afgerond en zorgde in Syrië voor de kinderen en het huishouden. Toch wilde ik graag iets voor mezelf doen, maar ik wist niet goed wat en waar te beginnen. Gelukkig werd ik goed ondersteund door mijn VIP-arbeidscoach, Maria. Zij nam mij mee om een kijkje te nemen bij verschillende bedrijven. En tijdens de trainingen leerde ik veel over mijn kwaliteiten en talenten én om de teugels in handen te nemen. Ik belde vaak naar vacatures, maar was het lastig om iets passends te vinden. Soms waren de tijden niet te rijmen met de schooltijden van de kinderen.

Dan weer sprak ik de taal onvoldoende." Ondertussen piekerde Madiah veel, het thuiszitten maakte somber. En toen – nadat het VIP-programma al even afgelopen was – belde Maria. "Ik heb iets voor je," zei ze.

- "Soms versta ik de mensen niet. Dan gebruik ik handen en voeten." -

Het ging om een vacature bij Het Landgoed. "Best een stuk reizen, maar Maria moedigde me aan. En daar ben ik blij om, want na één dag meedraaien was ik verkocht. Dit past echt bij mij en ik ben echt van de ouderen gaan houden. Ik zie mijn opa en oma in ze terug." Veel bewoners van Het Landgoed spreken onvervalst Zeeuws. "Dat is wel eens lastig. Soms versta ik de mensen niet. Dan gebruik ik mijn handen en voeten en komen we er alsnog uit."

Doorleren

Madiah wil nu doorleren. "Ik wil de Nederlandse taal leren en een opleiding doen om erkend zorg te verlenen." Ondertussen heeft Shiyar werk gevonden bij een meubel- en stoffeerbedrijf. Er zijn lieve Nederlandse mensen in de buurt die helpen met de taal en goede vrienden zijn geworden. "Ze voelen echt als familie. En, we hebben net een bod gedaan op een huis. Volgens de makelaar maken we een goede kans. Het zou ons eerste echte koophuis in Nederland zijn. Spannend!"

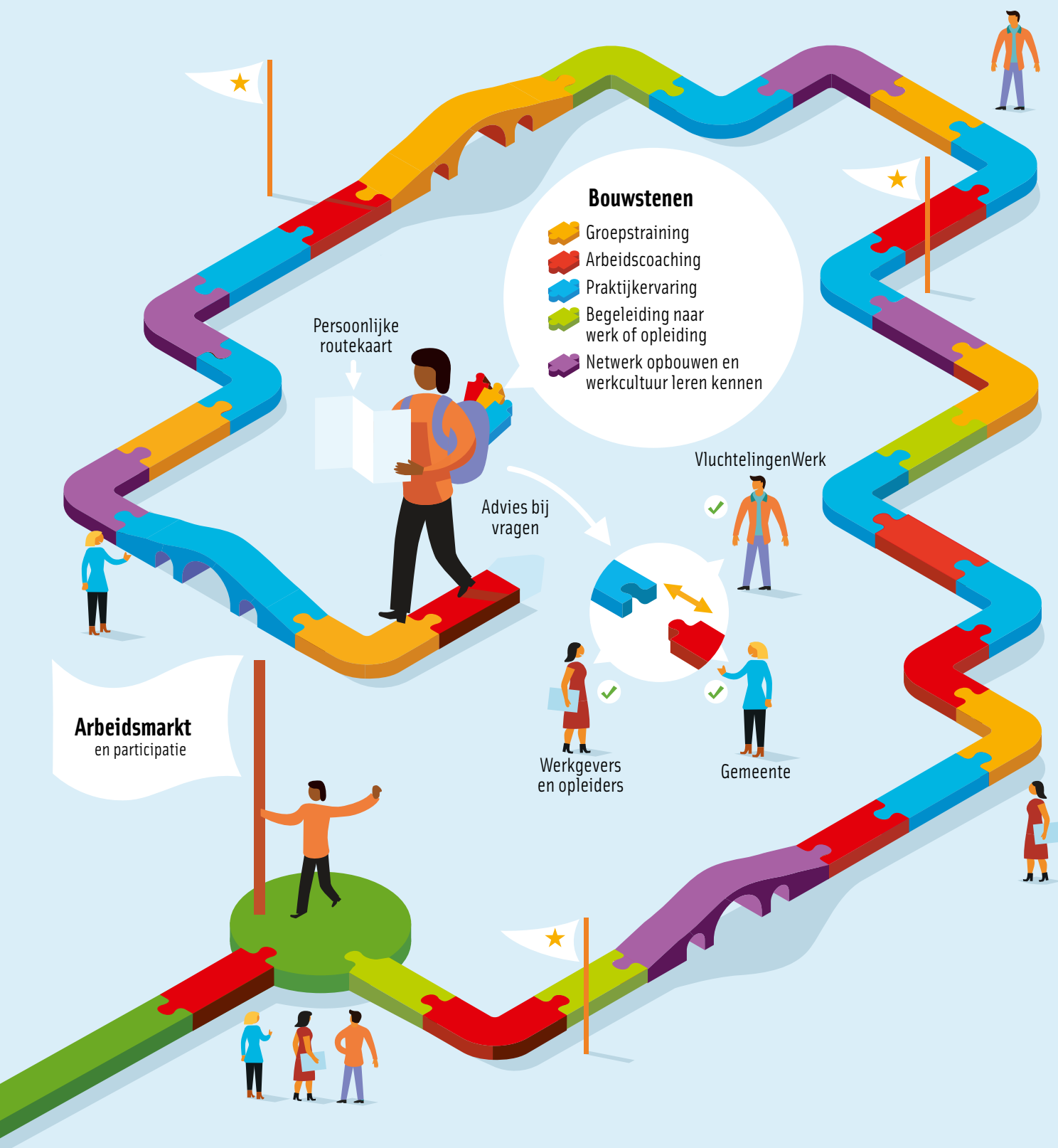

Les 4

Het is belangrijk om kwaliteiten en talenten helder voor ogen te krijgen. Het helpt sturing te geven aan de zoektocht naar werk en de teugels in handen te nemen.

Samen op pad naar de arbeidsmarkt

Iedere vluchteling doorloopt zijn eigen pad richting de arbeidsmarkt. Samen met VluchtelingenWerk Nederland, gemeenten, werkgevers en opleidingen bereiken zij de finish.

Faris Osman

Sassenheimer

Faris - voluit Abashar Babiker - Osman is 38 en komt uit Soedan. In Soedan was hij maatschappelijk werker en zeer politiek betrokken. Faris werkte voor verschillende NGO's, gaf workshops over mensenrechten en vrouwenbesnijdenis en was openlijk communist. Zijn politieke voorkeur en activiteiten kwamen hem duur te staan. Tot drie keer toe werd hij opgepakt en vastgezet door de geheime dienst. De laatste keer zat hij drie maanden vast en nadat hij vrijkwam werd hij onder strikt toezicht gesteld. Elke week moest hij zich melden en zijn gangen werden nagegaan. Zo kon het niet langer en Faris besloot zijn vaderland te verlaten.

Sassenheimer

Dat is inmiddels vijf jaar geleden. In 2015 arriveerde Faris op Schiphol, waarna hij een jaar in verschillende AZC's verbleef. In 2017 kreeg hij zijn verblijfsvergunning en kon hij zich vestigen in Sassenheim, gemeente Teylingen. In 2018 volgden ook zijn vrouw en zoontje. Faris is blij dat ze nu - inmiddels samen met hun tweede kindje dat in Nederland geboren werd - in Sassenheim wonen. "Het is hier rustig en mooi. Ik ben echt een relatie aangegaan met deze plek. Ik ben een Sassenheimer nu."

- "Ik ben een Sassenheimer nu" -

De start in Sassenheim verliep voorspoedig. "Ik had een heel goede gids en steun aan mijn contactpersoon van VluchtelingenWerk. Hij heeft me geholpen met het schilderen en inrichten van mijn huis.

We gingen op pad om materiaal en meubels te kopen. Ik kreeg een taalcoach en we vonden een school om de taal te leren. Anderhalf jaar later ontving Faris een uitnodiging voor het VIP-project en ging hij van start.

Een op een benadering

"VIP hielp mij om de werkcultuur in Nederland te leren kennen. Ik heb met veel plezier de training gevolgd. Ik ben zelfs vrijwilliger geweest bij het geven van een workshop van de participatieverklaring. Dat vond ik hartstikke mooi, want het komt in de buurt van mijn oude werk." Faris had verder veel steun aan zijn arbeidscoach. "Een vaste contactpersoon die me hielp om mijn CV netjes te maken, hij vertelde me over sollicitatiegesprekken en leerde me over mijn eigenaarschap. Dat ik zelf verantwoordelijk ben voor mijn ontwikkeling."

Faris is zeer te spreken over VIP. "Ik vond alle workshops nuttig. Je leert er als nieuwkomer ontzettend veel van en het is belangrijk voor de integratie. Je moet de regels en de cultuur van Nederland leren kennen, anders kom je nergens." Faris heeft de begeleiding van de arbeidscoach ook heel erg gewaardeerd. "Die een op een benadering is zo waardevol en had wat mij betreft nog veel langer mogen duren dan een half jaar. Al is het maar dat je af en toe terecht kan met vragen."

- "Ik heb ontzettend veel geleerd van VIP" -

Broodbaan

Inmiddels heet Faris een baan gevonden als parttime koerier. "Dat is een broodbaan, geen droombaan", aldus Faris. Het liefst zou hij weer aan de slag gaan als maatschappelijk werker of een administratieve functie vervullen. Voor nu is dat nog een brug te ver en is hij tevreden met de situatie. "Ik heb werk en kan er ook zijn voor mijn jonge gezin en mijn vrouw die druk studeert voor haar inburgeringsexamen." En werk betekent voor Faris in beweging zijn, werken aan een nieuwe toekomst en beter leven.

In de nabije toekomst hoopt Faris wel weer iets van zijn droom tastbaar te kunnen maken. "Ik zou weer een maatschappelijke opleiding willen volgen. Of stagelopen in een maatschappelijk functie. Als dat niet lukt, dan zou ik ieder geval graag een vaste baan hebben binnen een aantal jaar."

- "Stel je open en accepteer de ander en de verschillen" -

Open houding

Voor nieuwkomers die nog aan de start van hun verblijf in Nederland staan, heeft Faris nog een tip. "Heb een open houding, stel veel vragen, leer de taal en volg een opleiding. En accepteer de ander. Natuurlijk is het hier soms lastig. De cultuur is geslotener dan bijvoorbeeld in Soedan, zowel bij personen als instanties. Het is moeilijker om aansluiting te vinden, maar stel je open en accepteer de ander zoals jij geaccepteerd wil worden. Dat is de route naar vrijheid en vrede. Ook in Nederland."

Les 5

**Praktijkgerichte trainingen
geven inzicht in het Nederlandse
systeem, de gewoonten en
arbeidsmarkt.**

GRIP op Werk

GRIP staat voor: Groei en Regie door Inzicht en Perspectief. In het project werkten VluchtelingenWerk en De Talentenpool samen met de gemeente Rotterdam. Doel van het project 'GRIP op Werk' is het vinden van geschikt onderwijs of opleiding en/of een passende werkervaringsplek op de arbeidsmarkt.

Een passende plek is een plek die past bij de persoonlijke doelen en kwaliteiten van de deelnemer. Dat vergroot de arbeidsparticipatie van statushouders flink, ook voor de lange termijn.

Het traject duurt acht maanden en is opgesplitst in de Voorbereidingsfase (6-8 weken) en Aan de slag (6 maanden).

Voorbereidingsfase (6-8 weken)

In deze fase krijgt de deelnemer individuele en groepsgewijze begeleiding. De groepsgewijze begeleiding bestaat uit een empowerment training en workshop Arbeidsmarkt. Tijdens de individuele begeleiding maakt hij met de coach een realistisch 'MijnPlan'.

Aan de slag (6 maanden)

Na de voorbereidingsfase gaat de werkzoekende aan de slag bij een werkgever met een onbetaalde werkervaringsplek. Deze plek (16-36 uur per week) is voor een periode van maximaal 6 maanden om werkervaring op te doen. Tijdens deze fase krijgt hij/zij tweewekelijkse begeleiding van een coach waarbij zij voornamelijk ervaringen op de werkvloer bespreken.

De methode is gebaseerd op aantoonbaar goed werkende interventies. De stappen: intake, empowerment, bemiddeling, werkervaring en nazorg worden gecombineerd met een persoonlijk logboek en interview.

119 deelnemers

Ruim 25 arbeidscoaches zijn actief betrokken geweest bij GRIP op Werk. Zij ondersteunden de deelnemers bij de eerste stappen op de arbeidsmarkt. Onder andere bij het sollicitatieproces en het ontdekken van de eigen competenties, voorafgaand werd er veel tijd besteed aan de vraag wat een statushouder voor werk wil gaan doen.

Het GRIP op Werk project is uitgevoerd tussen 2018 en 2020. Aan het Rotterdamse project hebben 119 deelnemers meegedaan.

Amir Ezzat Naal

Zorg en spelen

In Aleppo (Syrië) was Amir Ezzat Naal (30) al een fervent toneelspeler. Hij speelde in verschillende theaters voor volwassenen en kinderen en wilde zich professionaliseren als acteur. Hij realiseerde zich echter ook dat het wellicht een lastige route zou worden en dat het beter was om voor nog een beroep te leren. En terwijl hij op de universiteit Economie studeerde, in het bedrijf van zijn vader werkte en al zijn vrije tijd wijdde aan zijn droom om professioneel acteur te worden, brak de oorlog uit.

"Het leek in sommige opzichten wel op de lockdown zoals we die hier nu kennen vanwege corona. We zaten thuis, mochten niet reizen. Ik kon niet meer naar de universiteit, want dan moest ik door ISIS-gebied. En ik werd opgeroepen voor de dienstplicht. Daar wilde ik absoluut geen gehoor aan geven. Normaliter duurt de dienstplicht anderhalf jaar, maar in het geval van deze oorlog zou het natuurlijk eindeloos duren. En er zijn veel mannen die überhaupt nooit meer terugkeren." In overleg met zijn familie besloot Amir te vluchten en zo kwam hij in Nederland terecht.

- "Tijdens mijn stage deed ik ervaring op met de Nederlandse taal en cultuur" -

Stappen zetten

"Het eerste jaar was ik in de war. De Nederlandse maatschappij is anders dan die van ons. Ik wilde nog steeds acteur worden, maar dat is ook hier geen makkelijke droom om waar te maken. Nadat ik mijn verblijfsvergunning kreeg, kwam ik via VluchtelingenWerk Nederland in aanraking met GRIP op Werk. Ik kreeg een coach toegewezen en met hem besprak ik ook dit soort zaken." GRIP hielp Amir ook om stappen te zetten. "Ik kreeg hulp met het opstellen van mijn CV en sollicitatiebrieven en ik werd in contact gebracht met verschillende werkgevers. Zo liep ik stage in een restaurant om te kijken of dat me lag en deed ik gelijk ervaring op met de Nederlandse taal en werkcultuur. Dit heeft me een beter beeld gegeven van mijn mogelijkheden."

Uiteindelijk wist Amir in welke richting hij zich wilde ontwikkelen: "In Nederland hebben veel mensen zorg nodig en ik ben goed in contact met mensen, dus in de zorgsector zou ik echt goed passen."

Amir solliciteerde en werd aangenomen als vrijwillig begeleider van mensen met een beperking bij zorginstelling Philadelphia. "Ik vond het contact met cliënten meteen erg leuk." Het idee was dat Amir bijgeschikt functioneren zou kunnen blijven en betaald zou worden. Maar helaas vond de werkgever zijn Nederlands niet voldoende en dus moest hij stoppen. "Ik kon nog niet goed genoeg rapporteren over de cliënten in een vergadering", aldus Amir.

- "Ik wil alles begrijpen, ook de scheldwoorden en straattaal" -

Begrip

Het was een teleurstelling voor Amir, want hij wil nog steeds graag in de zorg werken. Hij zoekt daarom actief op internet naar vacatures en heeft hulp van zijn arbeidscoach. "Dat is heel prettig. Hij denkt goed mee en zo houd ik de moed erin." Amir wil verder de Nederlandse taal beter leren, maar soms is dat lastig. "Nederlanders switchen makkelijk naar Engels en verbeteren me niet," zegt Amir lachend. "Maar ik wil alles begrijpen en leren; ook de scheldwoorden en de straattaal."

Die woorden gebruikt Amir natuurlijk niet snel in de zorg, maar bijvoorbeeld wel in zijn rol als acteur. In Rotterdam speelt hij al drie jaar bij verschillende theaters. Vorige week nog deed hij mee aan het festival 'Wonderlijk Delfshaven.' Ook bij de repetities loopt hij tegen zijn taalbarrière aan. "De regisseur weet inmiddels dat ik zijn uitleg vaak niet meteen de eerste keer begrijp, maar herhaling nodig heb. Daar houdt hij nu rekening mee en dat helpt enorm. Sowieso leer ik ook veel van mijn acteervooropleiding; van de taal en Nederlandse cultuur."

- "Ik hou mijn doel voor ogen. Positieve ervaringen helpen daarbij." -

Doel voor ogen

Amir zou heel graag een beroepsbegeleidende leerweg doen op MBO-niveau. "Maar eerst moet ik een stage vinden en tot nu toe is dat lastig. Toch hou ik mijn doel voor ogen. De positieve ervaringen die ik via GRIP opdeed helpen me daar bij. Ik weet dat het me uiteindelijk gaat lukken."

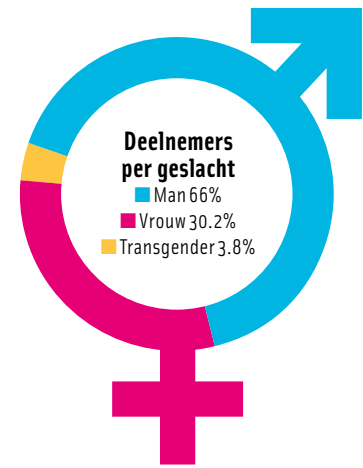
Les 6

**Ervaring opdoen, in welke vorm
dan ook, zorgt voor positieve
ervaringen en helpt je verder.**

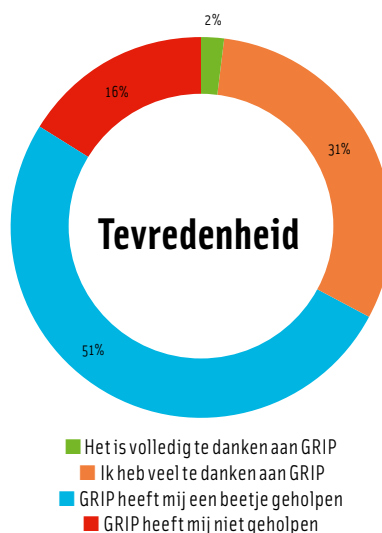
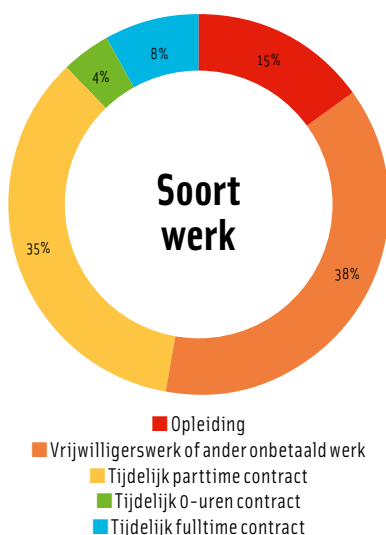
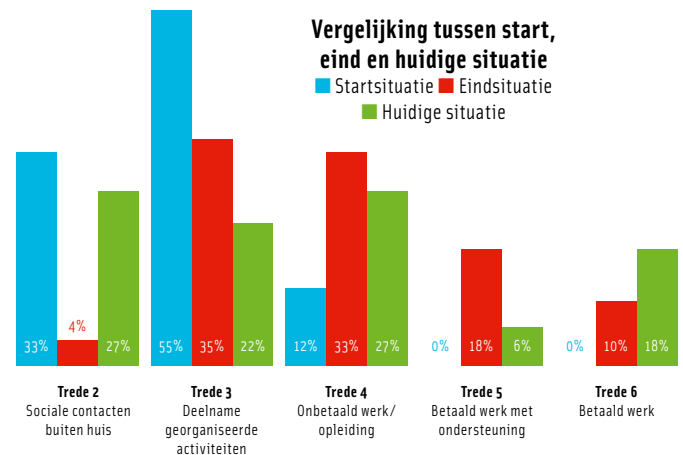
Factsheet

Totaal aantal deelnemers **119**, aantal respondenten **51**
(telefonisch onderzoek in juni, juli en augustus 2020)

Syrië 25
Eritrea 11
Afghanistan 1
Egypte 1
Angolië 1
Irak 4
Libanon 1
Iran 1
Oeganda 1
Staatloos 3
Maleisië 1
Onbekend 1

Rami Arselan

Taal is de basis

Rami Arselan (34) kwam in 2017 naar Nederland. Via Saoedi-Arabië reisde hij Noordwaarts om te ontsnappen aan de oorlog in zijn geboorteland Syrië. Eerder al verliet hij zijn land tijdelijk om aan de verplichte dienstplicht te ontkomen, maar toen de oorlog uitbrak was terugkeren geen optie meer. Zijn broer woonde inmiddels al in Nederland en zo kwam het dat ook Rami de reis waagde.

Het belang van taal

Na een verblijf van zes maanden in verschillende AZC's, kreeg Rami begin 2018 een verblijfsvergunning en een huis in Den Haag. Rami: "Vanaf dat moment kon mijn nieuwe leven beginnen. Ik kreeg een taalcoach toegewezen. Een fijne man, die net als ik een economische achtergrond heeft en mij dus goed kon begeleiden. Ik begon mijn taalcursus op niveau 2. In het AZC had ik al flink mijn best gedaan op de taal, omdat ik wist hoe belangrijk het is om de Nederlandse taal te spreken bij het zoeken naar een baan."

"Via mijn taalcoach kwam ik terecht bij VIP. Daar kreeg ik een arbeidscoach, die mij zes maanden begeleidde. Hij hielp mij met mijn CV en leerde me mijn motivatie onderbouwen en solliciteren. Dat vond ik echt een opgave. Solliciteren is hier veel belangrijker dan in Syrië of Saoedi-Arabië en zelfs voor Nederlanders hartstikke lastig. Hoe moet het dan met een nieuwkomer als ik, vroeg ik me af."

- De Nederlandse taal is zo belangrijk bij het vinden van een baan" -

Puzzelen en definiëren

Maar Rami deed het uitstekend en had volgens eigen zeggen ook een beetje geluk. "Op de laatste dag van mijn VIP-traject kreeg ik een kans aangeboden bij de Technische Universiteit in Delft. Ik was gelijk enthousiast en vanaf dat moment is het snel gegaan. Een week later had ik een gesprek met het uitzendbureau en weer een week later sprak ik met de TU."

Rami werd aangenomen en kreeg een contract voor een half jaar en ging werken op de financiële afdeling. Rami: "Dat was nog wel even puzzelen, want hoewel ik altijd als accountant gewerkt had, was ik bij accountancy op de TU niet op mijn plek. Financiële zaken zijn in Nederland zo specifiek geregeld, daar sloot mijn kennis gewoon niet bij aan. Ik moest mijzelf beter definiëren; wat kan ik wel en hoe moet ik dat tot uitdrukking brengen. Ook daar heeft VIP mij weer bij geholpen."

- VIP hield mij om mij mezelf beter definiëren -

Leren in de praktijk

Rami ging uiteindelijk werken op de credit-afdeling. "De omgeving en het werk passen goed bij mij. Er werken hier zestien mensen. Allemaal Nederlanders die over van alles en nog wat praten. Gezellig en ik leer er ontzettend veel van. Mijn kennis van de Nederlandse taal is enorm verbeterd sinds ik hier werk. Daar kan geen taalcursus tegenop."

En dat is dan ook gelijk een van de belangrijkste redenen waarom werken voor Rami zo belangrijk is. "Ik wil doorgaan met mijn leven en zo snel mogelijk weer op mijn oude niveau werkzaam zijn. De taal en een goed netwerk zijn daarvoor absolute voorwaarden. En nergens doe je die beter op dan in het werkende leven", aldus Rami.

- "Een taal en netwerk doe je het beste op in het werkende leven." -

Geluk

Inmiddels heeft Rami een jaarcontract bij de TU, maar hij is nog niet uitgeleerd. Hij blijft de taal studeren - zeker nu hij door Corona minder contact heeft met collega's - en volgt cursussen om het Nederlandse jargon en systeem van de TU beter onder de knie te krijgen. Het is zijn droom om uiteindelijk op de afdeling projectadministratie te werken.

Rami is dankbaar voor de kansen die hij in Nederland heeft gekregen. "Het is echt hard werken; dat moet je je als nieuwkomer goed beseffen. Nederland is een ingewikkeld land. Er zijn veel regels en werk vinden is lastig. Ik heb geluk gehad omdat mijn diploma op het juiste niveau erkend werd en ik met mijn financiële achtergrond makkelijker in het Nederlandse systeem pas dan bijvoorbeeld een advocaat of dokter. Maar het meest heb ik geluk gehad met mijn begeleiders. De support van mijn coaches was ontzettend belangrijk. Zonder het vertrouwen dat zij in mij hebben gesteld was ik het niet zo snel vooruit gekomen."

Les 7

Beheersing van de Nederlandse taal is de basis bij het zoeken en vinden van een baan.

1. **Milad:** Een netwerk is heel belangrijk. Leg contact, spreek mensen aan, leg ze uit wat je doelen zijn. En pak alle hulp met beide handen aan.
2. **Sameer:** Een op een begeleiding is heel waardevol. Het zorgt voor maatwerk en helpt bij het uitstippelen van het juiste pad.
3. **Rana:** Kijk naar wat wel kan, denken in mogelijkheden biedt perspectief.
4. **Madiyah:** Het is belangrijk om kwaliteiten en talenten helder voor ogen te krijgen. Het helpt sturing te geven aan de zoektocht naar werk en de teugels in handen te nemen.
5. **Faris:** Praktijkgerichte trainingen geven inzicht in het Nederlandse systeem, de gewoonten en arbeidsmarkt.
6. **Amir:** Ervaring opdoen, in welke vorm dan ook, zorgt voor positieve ervaringen en helpt je verder.
7. **Rami:** Beheersing van de Nederlandse taal is de basis bij het zoeken en vinden van een baan.

We blijven werken aan werk

Deze zomer rondde VluchtelingenWerk Zuidwest-Nederland twee prachtige projecten af: GRIP op Werk en VIP. Zonder te weten wat er gebeurd is met de deelnemers nadat ze aan onze projecten hebben deelgenomen, konden we niet stoppen. En dus belden we in de zomermaanden alle deelnemers na. We spraken met 103 VIP-pers en 51 GRIP-pers, wat resulteerde in de Factsheets die in dit magazine te lezen zijn.

Wat we ontdekten is dat nog veel deelnemers niet precies zijn waar ze willen zijn, maar wel een ontwikkeling doorgemaakt hebben. We zien (arbeids)participatie als een ketting met schakels en geloven dat iedereen door deelname aan ons project een schakel opgeschoven is. Voor sommigen resulteerde dat in een goede oriëntatie op de Nederlandse arbeidsmarkt en weten wat bij je past, zoals bij Milad. Anderen startten na deelname aan het project met vrijwilligerswerk of een werkervaringsplek, zoals bij Amir en Faris. Enkelen vonden betaald werk, zoals Rami en Sameer.

Uitdaging

Dat het niet makkelijk is om je doel te behalen, wisten we al, maar zagen we bevestigd in wat mensen met ons deelden.

Taal blijft de grootste uitdaging, omstandigheden kunnen belemmerend werken zoals het ontbreken van een netwerk, stress rondom gezinshereniging, de zorg voor kinderen, psychische en lichamelijke gezondheidsklachten. En dan hebben we het nog niet over Corona. We kregen veel signalen van mensen die hun (vrijwilligers)werk door de impact hiervan verloren zijn.

Maar we willen ons richten op wat wel werkt. Wat helpt statushouders op weg naar werk? In dit magazine presenteren we 7 cliënten, las u 7 verhalen en 7 lessen. Deze 7 lessen zijn voor ons het uitgangspunt voor de toekomst. Voor nog betere begeleiding richting nog mooier (vrijwilligers)werk.

Werkhelpdesk

Want met het afronden van deze twee projecten zijn wij niet gestopt met het aanbieden van diensten op het gebied van arbeidsparticipatie. Zo zijn er in onze regio verschillende initiatieven en afspraken met gemeenten waarbij wij statushouders ondersteunen bij het vinden van een stage, werkervaringsplaats of betaald werk. Ook zijn we afgelopen zomer gestart met de Werkhelpdesk. En in opdracht van gemeenten kunnen we arbeidstoeleidingstrajecten aanbieden waarbij we gebruik maken van de beproefde VIP methodiek.

Interesse in een arbeidsparticipatietraject? Graag bespreken we de vorm die bij de statushouders binnen uw gemeente of organisatie past in een persoonlijk gesprek.

Neem contact op via:
stapnaarwerk@vluchtelingenwerk.nl

Stichting VluchtelingenWerk Zuidwest-Nederland

Boompjes 406

3011 XZ Rotterdam

T 010-2292362

www.vluchtelingenwerk.nl/zuidwestnederland

